

۱۰۰ مصاحبه درباره چگونگی کاربری دانش آموزان متوسطه اول از فن آوری‌های ارتباطی جدید (تلفن همراه، تبلت، رایانه)

دکتر مرتضی منطقی
استاد دانشگاه خوارزمی

اسفند ماه ۱۳۹۵ | معاونت پرورشی آموزش و پرورش

۱۰۰ مصاحبه

درباره چگونگی

کاربری دانش‌آموزان متوسطه اول

از فن‌آوری‌های ارتباطی جدید (تلفن همراه، تبلت، رایانه)

معاونت پرورشی آموزش و پرورش

دکتر مرتضی منطقی

مرداد ماه ۱۳۹۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

مقدمه	۱
ابعاد روانی (روان‌شناختی)	۱۰
مقدمه	۱۱
۱- پر کردن خلاء عاطفی با دوست پسر	۱۴
مصاحبه با پلدا، ۱۲ ساله	۱۴
۲- فضای مجازی به مثابه گریزگاه فرزندان آسیب‌خورده	۲۷
مصاحبه با حسین، ۱۴ ساله	۲۷
تأملی دوباره	۲۹
۳- احساس سرخوردگی	۳۳
مصاحبه با نگار، ۱۴ ساله، کلاس هشتم	۳۳
۴- احساس اضطراب و سرخوردگی در برخورد با اطلاعات گسترده	۳۷
مصاحبه با آیلین، ۱۴ ساله، کلاس هشتم	۳۷
تأملی دوباره	۳۹
۵- افسردگی در آغاز زندگی	۴۱
مصاحبه با نازنین زهرا، ۱۳ ساله	۴۱
۶- افسردگی؛ وارد شدن در درگیری‌های ویرانگر	۴۹
مصاحبه با سمیرا، ۱۵ ساله	۴۹

تأملی دوباره	۵۳
۷- احساس بدشکلی بدنی (۱)	۵۵
مصاحبه با رؤیا، ۱۲ ساله	۵۵
۸- احساس بدشکلی بدنی (۲)	۶۰
مصاحبه با تسترن، ۱۴ ساله، پایه هشتم و مادرش	۶۰
مصاحبه با مادر تسترن	۶۳
تأملی دوباره	۶۶
۹- الآن دیگه نمی‌تونم بدون تبلت زندگی کنم	۷۰
مصاحبه با تازتین، ۱۳ ساله، کلاس هشتم	۷۰
تأملی دوباره	۷۸
۱۰- اعتماد یافتن به دیدن فیلم‌های هرزه‌نگار	۸۴
مصاحبه با مهشید، ۱۳ ساله	۸۴
تأملی دوباره	۸۸
۱۱- تخریب مضاعف در فضای مجازی	۹۳
مصاحبه با ملیکا، ۱۲ ساله	۹۳
تأملی دوباره	۹۷
۱۲- عشق تخیلی	۹۹
مصاحبه با محیا، ۱۵ ساله	۹۹

۰[

- تأملی دوباره ۱۰۳
- ۱۳- عشق اشتراکی ۱۰۹
- مصاحبه با زهرا، ۱۳ ساله، کلاس هفتم ۱۰۹
- تأملی دوباره ۱۱۲
- ۱۴- شکست‌های عشقی ۱۱۵
- مصاحبه با محدثه، ۱۵ ساله ۱۱۵
- تأملی دوباره ۱۱۹
- ۱۵- آشنا شدن با انحرافات پیشرفته ۱۲۲
- مصاحبه با الهه، ۱۴ ساله ۱۲۲
- تأملی دوباره ۱۲۶
- ۱۶- سوق یافتن به سمت پرخاشگری ۱۲۹
- مصاحبه با بهنام، ۱۵ ساله ۱۲۹
- تأملی دوباره ۱۳۴
- ۱۷- تهدید بهداشت روانی کاربران (۱) ۱۳۹
- مصاحبه با عسل، ۱۳ ساله، کلاس هشتم ۱۳۹
- ۱۸- تهدید بهداشت روانی کاربران (۲) ۱۴۵
- مصاحبه با بهار، ۱۵ ساله ۱۴۵
- تأملی دوباره ۱۴۸

ن

۱۵۹.....	ابعاد اجتماعی.....
۱۶۰.....	مقدمه.....
۱۶۳.....	۱۹- جذابیت فضای مجازی برای نوجوانان و جوانان.....
۱۶۲.....	مصاحبه با آتوسا، ۱۵ ساله.....
۱۶۷.....	۲۰- من حتی دیر به دیر دستشویی و حمام می‌روم!.....
۱۶۷.....	مصاحبه با مرجان، ۱۴ ساله، پایه هشتم.....
۱۷۰.....	تأملی دوباره.....
۱۷۳.....	۲۱- آمیزه فرصت‌ها و تهدیدها در فضای مجازی.....
۱۷۳.....	مصاحبه با سوگل، ۱۴ ساله، کلاس هشتم.....
۱۷۸.....	۲۲- افزایش تجربیات اجتماعی کاربران.....
۱۷۸.....	مصاحبه با آتنا، ۱۴ ساله.....
۱۸۴.....	تأملی دوباره.....
۱۸۷.....	۲۳- چگونگی گذران اوقات فراغت در غیاب امکانات گذران فراغت در جامعه.....
۱۸۷.....	مصاحبه با فرشته، ۱۲ ساله.....
۱۹۳.....	۲۴- وقتی که گذران اوقات فراغت قشر جوان به فراموشی سپرده می‌شود.....
۱۹۲.....	مصاحبه با جمعی از توجواتان ۱۵-۱۲ ساله.....
۲۰۲.....	تأملی دوباره.....
۲۰۶.....	۲۵- فضای مجازی به مثابه عرصه ارضای هیجان‌جویی کاربران.....

[-

- ۲۰۶ ..... مصاحبه با پوریا، ۱۳ ساله، کلاس هفتم
- ۲۰۹ ..... ۲۶+ غوغای دابسمش در خلاء ارضای هیجان‌جویی نوجوانان و جوانان
- ۲۰۹ ..... مصاحبه با هلیا، ۱۴ ساله
- ۲۱۲ ..... ۲۷+ مبادله فیلم دوست دخترهایمان
- ۲۱۲ ..... مصاحبه با امیرسام، ۱۵ ساله
- ۲۱۴ ..... تأملی دوباره
- ۲۱۹ ..... ۲۸- تبدیل دوستی مجازی به دوستی واقعی
- ۲۱۹ ..... مصاحبه با محسن، ۱۴ ساله
- ۲۲۳ ..... تأملی دوباره
- ۲۲۶ ..... ۲۹+ جایگزین شدن تدریجی گروه همسالان به جای خانواده
- ۲۲۶ ..... مصاحبه با حسین، ۱۳ ساله
- ۲۳۲ ..... ۳۰+ حمایت دوستان از یکدیگر
- ۲۳۲ ..... مصاحبه با مرتضی، ۱۴ ساله، حسن، ۱۵ ساله، علی، ۱۴ ساله و علی، ۱۳ ساله
- ۲۳۹ ..... تأملی دوباره
- ۲۴۲ ..... ۳۱+ در آرزوی به نمایش درآوردن خویش
- ۲۴۲ ..... مصاحبه با اسماء، ۱۴ ساله
- ۲۴۸ ..... ۳۲+ کاربران بی‌هویت در گرداب لایک
- ۲۴۸ ..... مصاحبه با آرمیتا، ۱۴ ساله، کلاس هشتم

تأملی دوباره	۲۵۶
۳۳- هویت شبکه‌ای	۲۵۹
مصاحبه با هستی، ۱۴ ساله	۲۵۹
تأملی دوباره	۲۷۴
۳۴- هویت دوباره در مدرسه	۲۷۷
مصاحبه با عرفان، ۱۴ ساله، کلاس هشتم	۲۷۷
تأملی دوباره	۲۸۳
۳۸۷- ابعاد فرهنگی	۳۸۷
مقدمه	۲۸۸
۳۵- گرداب فضای مجازی و خواب‌های آشفته مسوولان	۲۹۱
مصاحبه با رضا، ۱۵ ساله (اخراجی از مدرسه)، افشین، ۱۳ ساله (اخراجی از مدرسه)، برادر افشین، کیان و رضا	۲۹۱
تأملی دوباره	۳۰۲
۳۶- شکنندگی تبلیغات مبتنی بر هراس اخلاقی	۳۰۴
مصاحبه با فاطمه، ۱۳ ساله	۳۰۴
تأملی دوباره	۳۰۶
۳۷- نقادانه‌تر شدن دید کاربران در برخورد با جریان آزاد اطلاعات	۳۰۹
مصاحبه با سارا، ۱۵ ساله	۳۰۹

۳

- ۳۱۵ ..... تأملی دوباره
- ۳۱۷ ..... ۳۸+ کسب تجربیات عمیق روانی- اجتماعی
- ۳۱۷ ..... مصاحبه با تایریکا، ۱۴ ساله
- ۳۲۰ ..... تأملی دوباره
- ۳۳۳ ..... ۳۹+ وقتی بدترین الگوهای غرب، الگوی دانش آموزان ما می‌شوند.
- ۳۳۳ ..... مصاحبه با علیرضا، ۱۴ ساله، کلاس هفتم
- ۳۳۷ ..... ۴۰+ وقتی که الگوهای جنگ به فراموشی سپرده می‌شوند.
- ۳۳۷ ..... مصاحبه با علی، ۱۴ ساله، کلاس هفتم
- ۳۴۰ ..... تأملی دوباره
- ۳۴۴ ..... ۴۱+ فضای عمومی گروه همکلاسی‌ها
- ۳۴۴ ..... مصاحبه با سوگل (۱۴ ساله) و همکلاسی‌هایش
- ۳۵۷ ..... تأملی دوباره
- ۳۵۹ ..... ۴۲+ موسیقی مطلوب من
- ۳۵۹ ..... مصاحبه با سحر، ۱۴ ساله، کلاس هشتم
- ۳۶۶ ..... تأملی دوباره
- ۳۶۷ ..... ۴۳+ تبلیغ مواد مخدر در گروه
- ۳۶۷ ..... مصاحبه با محمد، ۱۵ ساله
- ۳۶۹ ..... ۴۴+ آشنا شدن با مواد مخدر در گروه‌ها

۰.۷

- ۲۶۹ ..... مصاحبه با صالح، ۱۴ ساله .....
- ۲۷۲ ..... تأملی دوباره .....
- ۳۷۴ ..... ۴۵+ آموزش مسایل جنسی و تشویق به برقراری روابط اخیر .....
- ۲۷۴ ..... مصاحبه با امیر، ۱۵ ساله .....
- ۳۸۳ ..... ۴۶+ کاربری از ویس‌های سکسی .....
- ۲۸۲ ..... مصاحبه با علیرضا ۱۵ ساله، کلاس تهم .....
- ۳۸۸ ..... ۴۷+ بازی‌های روی خط به مثابه عرصه‌ای برای یافتن طعمه‌های جنسی .....
- ۲۸۸ ..... مصاحبه با سعید، ۱۵ ساله .....
- ۳۹۱ ..... تأملی دوباره .....
- ۳۹۷ ..... ۴۸+ کاربری از ژانر وحشت .....
- ۲۹۷ ..... مصاحبه با لیلا، ۱۴ ساله .....
- ۴۰۸ ..... تأملی دوباره .....
- ۴۹۰ ..... ۴۹+ سوق یافتن فرهنگ مکتوب به سمت فرهنگ بصری: نمونه چت‌های
استیکری کاربران .....
- ۴۱۰ ..... مصاحبه با ماریا، ۱۴ ساله .....
- ۴۱۹ ..... تأملی دوباره .....
- ۴۲۲ ..... ۵۰+ من پیش پدرم مریم مقدس هستم! .....
- ۴۲۲ ..... مصاحبه با شادی، ۱۵ ساله .....

- ۴۲۸.....۵۱+ روند درهم شکسته شدن انسان‌های توخالی
- ۴۲۸..... مصاحبه با مبینا، ۱۵ ساله
- ۴۳۲.....۵۲+ تحول ارزشی نوجوانان و جوانان
- ۴۳۲..... مصاحبه با فرشاد، ۱۴ ساله، کلاس تهم
- ۴۳۸.....۵۳+ گفت‌ووشنیدهای معمول برخی از گروه‌ها
- ۴۳۸..... مصاحبه با عرفان، ۱۲ ساله
- ۴۴۱..... تأملی دوباره
- ۴۴۸..... ابعاد آموزشی
- ۴۴۹..... مقدمه
- ۴۵۱.....۵۴+ ارتقای برخی از مهارت‌های شهروندی جهانی
- ۴۵۱..... مصاحبه با آتیلا، ۱۵ ساله
- ۴۵۵..... تأملی دوباره
- ۴۵۷.....۵۵+ آمیختگی عمیق با فن آوری‌ها
- ۴۵۷..... مصاحبه با سجاد، ۱۵ ساله
- ۴۶۱..... تأملی دوباره
- ۴۶۳.....۵۶+ تهیه و بنوشت (وب لاگ)
- ۴۶۳..... مصاحبه با محمدامین، ۱۲ ساله
- ۴۶۸.....۵۷+ کاربری علمی از شبکه‌های اجتماعی

۴۶۸	مصاحبه با محمدعلی، ۱۵ ساله
۴۷۱	تأملی دوباره
۴۷۸	۵۸+ مدرسه پنهان
۴۷۸	مصاحبه با زهرا، ۱۵ ساله
۴۸۵	۵۹+ تعطیلی فرهنگ در مدارس
۴۸۵	مصاحبه با فاطمه، کلاس هشتم
۴۹۵	تأملی دوباره
۵۰۰	۶۰+ ما تو پست‌ها مون بالای عکس گوسفند، اسم معلمون رو می‌نویسیم
۵۰۰	مصاحبه با نگار، ۱۵ ساله
۵۰۳	۶۱+ استیکر معلمان
۵۰۳	مصاحبه با محسن، ۱۳ ساله
۵۰۶	تأملی دوباره
۵۰۹	ابعاد اخلاقی
۵۱۰	مقدمه
۵۱۲	۶۲+ روح خیرخواه جوان
۵۱۲	مصاحبه با سهراب، ۱۳ ساله
۵۲۲	تأملی دوباره
۵۲۵	۶۳+ انجام اقدام‌های نوعدوستانه

- ۵۲۵ ..... مصاحبه با شیما، ۱۵ ساله، کلاس نهم
- ۵۲۷ ..... تأملی دوباره
- ۵۳۱ ..... ۶۴- ورزش و تزریق آمپول برای خوب جلوه‌گر شدن در نزد دختران
- ۵۳۱ ..... مصاحبه با داریوش، ۱۲ ساله، کلاس هشتم
- ۵۳۴ ..... ۶۵- تورکردن گام به گام صدف
- مصاحبه با صدف (کلاس چهارم ابتدایی)، درباره دوست پسرش سیامک (سال اول)
- ۵۳۴ ..... مقطع اول دبیرستان)
- ۵۲۸ ..... تأملی دوباره
- ۵۴۲ ..... ۶۶- بی‌اعتمادی نسبی به جنس مخالف
- ۵۴۲ ..... مصاحبه با پژمان، ۱۵ ساله
- ۵۴۴ ..... تأملی دوباره
- ۵۴۷ ..... ۶۷- سقوط نسبی اخلاقیات
- ۵۴۷ ..... مصاحبه با مبینا، ۱۵ ساله
- ۶۸- به نمایش درآوردن فیلم روابط جسمانی با دوست دختر برای دوستان در
- ۵۵۳ ..... جریان کل‌کل با یکدیگر
- ۵۵۳ ..... مصاحبه با سارا (۱۱ ساله)، درباره دوست پسرش محمد امین (۱۳ ساله)
- ۵۵۶ ..... تأملی دوباره
- ۵۶۱ ..... ابعاد عقیدتی

مقدمه	۵۶۲
۶۹- نقش تقید دینی در ممانعت از کژکاربری در فضای مجازی	۵۶۴
مصاحبه با محمدسعید، کلاس نهم	۵۶۴
تأملی دوباره	۵۶۶
۷۰- کاربری نسبی دینی	۵۶۹
مصاحبه با علی، کلاس هشتم	۵۶۹
تأملی دوباره	۵۷۱
۷۱- افزایش خودکنترلی (۱)	۵۷۵
مصاحبه با آرزو، ۱۵ ساله	۵۷۵
۷۲- افزایش خودکنترلی (۲)	۵۷۹
مصاحبه با تفس، ۱۴ ساله	۵۷۹
تأملی دوباره	۵۸۲
۷۳- دشواری‌های ماندن در خط ارزش‌ها	۵۸۴
مصاحبه با محسن، ۱۵ ساله	۵۸۴
تأملی دوباره	۵۹۱
۷۴- آموزش غیرمستقیم گریز از دین	۵۹۴
مصاحبه با مرضیه، ۱۵ ساله	۵۹۴
تأملی دوباره	۵۹۹

- ۰۷۵ دیده‌ها و شنیده‌های یک دختر مقید در فضای مجازی ۶۰۳
- مصاحبه با پریسا، ۱۵ ساله ۶۰۳
- ۰۷۶ خیلی از بچه‌ها می‌گن حضرت مهدی مرده و ظهور نمی‌کنه، ولی حضرت
عیسی زنده‌اس! ۶۳۲
- مصاحبه با امیر، ۱۴ ساله ۶۲۲
- ۰۷۷ فضای مجازی و تشویق نوجوانان و جوانان به بی‌دینی ۶۳۵
- مصاحبه با زهرا، ۱۴ ساله ۶۲۵
- تأملی دوباره ۶۴۱
- ۰۷۸ تحول ارزشی ۶۴۵
- مصاحبه با ریحانه، ۱۵ ساله ۶۴۵
- ۰۷۹ فضای مجازی، عرصه فرصتها و تهدیدها ۶۴۷
- مصاحبه با زهره، ۱۵ ساله ۶۴۷
- تأملی دوباره ۶۵۳
- ۰۸۰ به دنبال تحقق آنچه دیده‌ام (۱) ۶۵۵
- مصاحبه با حدیث، ۱۴ ساله ۶۵۵
- ۰۸۱ به دنبال تحقق آنچه دیده‌ام (۲) ۶۶۱
- مصاحبه با حسین، ۱۵ ساله، کلاس تهم ۶۶۱
- تأملی دوباره ۶۶۸

۶۷۱.....	ابعاد سیاسی
۶۷۲.....	مقدمه
۶۷۳.....	۸۲- حکایت دین و سیاست در فضای مجازی
۶۷۳.....	مصاحبه با رزیتا، ۱۲ ساله
۶۷۷.....	تأملی دوباره
۶۸۱.....	۸۳- عصیان خاموش (تحول در ادبیات محاوره‌های نوجوانان)
۶۸۱.....	مصاحبه با زهرا، ۱۴ ساله، کلاس هفتم
۶۸۴.....	تأملی دوباره
۶۹۰.....	ابعاد اقتصادی
۶۹۱.....	مقدمه
۶۹۳.....	۸۴- ابداع روش‌های جدید کسب درآمد
۶۹۳.....	مصاحبه با حسین، ۱۴ ساله
۶۹۸.....	۸۵- استفاده اقتصادی از فضای مجازی
۶۹۸.....	مصاحبه با حافظ، کلاس دهم
۷۰۰.....	تأملی دوباره
۷۰۴.....	۸۶- هنک
۷۰۴.....	مصاحبه با محمدپارسا، ۱۲ ساله
۷۱۲.....	۸۷- مسابقه در جریان سوءاستفاده متقابل

۷۱۲	مصاحبه با زهرا، ۱۵ ساله
۷۱۴	تأملی دوباره
۷۱۶	۸۸+ مورد باجگیری قرار گرفتن
۷۱۶	مصاحبه با آرمان، ۱۴ ساله
۷۲۴	تأملی دوباره
۷۲۹	ابعاد زیباشناختی
۷۳۰	مقدمه
۷۳۱	۸۹- هدف زندگی من تیپ، هیکل و مدگرایی است!
۷۴۱	مصاحبه با امیرعلی، ۱۴ ساله
۷۴۴	تأملی دوباره
۷۴۱	۹۰- الگوبرداری از لباس‌های پسرهای شاخ و دخترهای داف
۷۴۱	مصاحبه با پرهام، ۱۵ ساله
۷۴۶	تأملی دوباره
۷۴۹	ابعاد خانوادگی
۷۵۰	مقدمه
۷۵۳	۹۱+ بسترسازی اولیا برای کاربری مناسب فرزند از فضای مجازی
۷۵۳	مصاحبه با پرمیس، کلاس هشتم
۷۵۵	تأملی دوباره

- ۹۲- اهمیت روابط دوستانه با فرزند ۷۵۹
- مصاحبه با تگین، ۱۴ ساله ۷۵۹
- تأملی دوباره ۷۶۳
- ۹۳- اولیا و کنترل غیرمستقیم فرزند ۷۶۵
- مصاحبه با مریم، ۱۳ ساله ۷۶۵
- تأملی دوباره ۷۶۷
- ۹۴- محبت دیجیتالی ۷۶۹
- مصاحبه با کامران، کلاس نهم ۷۶۹
- تأملی دوباره ۷۷۲
- ۹۵- آرایه فن آوری‌ها به فرزند، بدون بسترسازی فرهنگی لازم ۷۷۴
- مصاحبه با مهران، ۱۴ ساله، کلاس هشتم ۷۷۴
- ۹۶- رها شدگی فرهنگی نوجوانان و جوانان ۷۷۹
- مصاحبه با علی، ۱۴ ساله ۷۷۹
- تأملی دوباره ۷۸۵
- ۹۷- حاجی بقمه و بیسه، من نابودم ۷۹۱
- مصاحبه با محمود، ۱۴ ساله، پایه هفتم ۷۹۱
- ۹۸- گروه همسالان شیرین ۷۹۶
- مصاحبه با شیرین، ۱۴ ساله ۷۹۶

تأملی دوباره	۸۰۲
۹۹- پیچوندن اولیا	۸۰۶
مصاحبه با فرزانه، ۱۴ ساله	۸۰۶
تأملی دوباره	۸۰۸
۱۰۰- مقابله با خانواده	۸۱۳
مصاحبه با مرجانه، ۱۴ ساله	۸۱۳
تأملی دوباره	۸۱۷
سخن پایانی	۸۲۰
برخی از مآخذ	۸۲۴
منابع فاسی	۸۲۵
منابع انگلیسی	۸۲۹